

Täysistunto

Torstai 13.2.2020 klo 16.00—18.47

2.1. Suullinen kysymys valtiosihteereiden ja erityisavustajien määrästä (Mauri Peltokangas ps)

Suullinen kysymys SKT 6/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Peltokangas.

Keskustelu

16.01 **Mauri Peltokangas ps:** Arvoisa puhemies! Tämä hallitus käyttää tuplasti enemmän rahaa pääosin kavereidensa palkkaamiseen valtiosihteereiksi ja erityisavustajiksi kuin vuonna 2018. Vuonna 2018 kyseisten tehtävien täyttämiseen kului 6 miljoonaa euroa ja heitä oli yhteensä 46. Tänä vuonna tovereiden palkkaamiseen käytetään 11,5 miljoonaa euroa nuppiluvun kasvaessa yhteensä 80:een. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Pääministeri Rinteen aikana perusteluna oli, että Suomen EU-puheenjohtajakausi vaatii apukäsiä. Hyvä hallitus, se kausi meni jo ja niin meni myös Rinne. Nykyinen pääministeri Marin kyllä muutti avustajien määrää — ylöspäin. [Leena Meri: Aivan!] Kuten totesin, toveriavustajien menot ovat vuoden aikana käytännössä tuplaantuneet, samalla verotus kovenee ja pennoillaan tupaa lämmittävä mummo miettii, kuka tuplaisi hänen pienen eläkkeensä. Arvoisa hallitus: näettekö te edes häivähdyksen moraalista ristiriitaa rahankäytössänne?

16.02 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät kansanedustajat! Tämä hallitus tekee politiikkaa, joka on tavallisten ihmisten näkökulmasta, tavallisten ihmisten arjen näkökulmasta oikeudenmukaista ja sosiaalisesti [Perussuomalaisten ryhmästä: Tuhoisaa! — Vilhelm Junnila: Harvojen ja valittujen!] parempaa kuin ehkä viime kausilla on ollut mahdollista. Me muun muassa olemme tuoneet nyt eduskunnalle esityksen 0,7:n hoitajamitoituksesta [Sari Sarkomaa: Tälle vuodelle 5 miljoonaa euroa hoitajamitoitukseen!] meidän ikäihmistemme hoitoon. Me olemme purkaneet aktiivimallin, palauttaneet subjektiivisen päivähoito-oikeuden kaikille lapsille yhdenvertaisesti. [Timo Heinonen: Vastatkaa kysymykseen!] Me olemme korottaneet pienimpiä eläkkeitä ja [Sebastian Tynkkynen: Kyse oli avustajista!] tehneet monia parannuksia tavallisten ihmisten, suomalaisten arkeen. Itse kyllä uskon, että ihmiset katsovat ennemmin niitä hallituksen tekoja ja päätöksiä, eivätkä ehkä ihan samalla lailla kuin iltapäivälehdet tapaavat kirjoittaa hallituksen avustajien määrästä niinkään keskity näihin asioihin, vaan niihin asioihin, jotka oikeasti koskettavat [Ville Tavio: Syytätkö mediaa? — Jussi Halla-aho: Jahtaa mediaa?] ihmisten elämää, jotka näkyvät heidän arjessaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2020 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.03 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on kysymys veronmaksajien rahasta. Hallitus ei tunnu ymmärtävän sitä. Samaan aikaan, kun maksatte ökypalkkoja kavereillenne, myytte valtion omaisuutta, otatte lisää velkaa ja kiristätte verotusta. [Olli Immonen: Se on tosiasia!] EU-puheenjohtajuuskauden lisäksi — joka muuten meni jo — olette perustelleet jätävää avustajien määrää myös poliittisen työn onnistumisella ja valmistelun tason parantamisella. Politikointi on kieltämättä lisääntynyt — onnittelut siitä. Kokemuksemme kuitenkin sanoo, että valmistelu on kuralla edelleen. Annan esimerkin: Ministeri Ohisalo sanoi hakevansa taakanjaon kautta turvapaikanhakijoita Kreikasta. Heti perään keskustasta sanottiin, ettei tällaisesta ole ollut puhetta. [Sanna Antikainen: Oho!] Mutta ilmeisesti se on kuitenkin heille ok. Timanttista valmistelua. Avustajat eivät näemmä ainakaan osaa kommunikoida. Arvoisa hallitus: aiotteko vähentää selvästi vain politikointia lisääviä avustajia ja parantaa poliittista valmistelua?

16.04 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viittasitte EU-puheenjohtajuuskauteen, jonka Suomi hoiti erittäin [Perussuomalaisten ryhmästä: Huonosti!] onnistuneesti. Voin ilokseni myös kertoa sen, että EU-puheenjohtajuuskautemme kustannukset alittuivat merkittävästi arvioidusta, jopa 26,3 miljoonaa euroa säästimme EU-puheenjohtajuuskaudella, kun hoidimme järjestelyt niin hyvin ja kaikki tapaamiset, kokoukset niin hyvin kuin mahdollista. Itse asiassa EU-puheenjohtajuuskaudella emme esimerkiksi antaneet lahjoja eri maiden päämiehille, vaan käytimme näitä varoja siihen, että kompensoimme päästöjä, kun ihmiset matkustavat ja joutuvat matkustamaan paikasta toiseen. Eli EU-puheenjohtajuuskausi on kyllä kaikilla mittareilla saavuttanut ne tavoitteet, mitä sille on asetettu, ja alittanut myös budjetin. Hyvä joskus näinkin päin.

Mitä tulee avustajiin, niin on aivan selvää, että hallitus tarvitsee avuksensa, työnsä avuksi ministerit tarvitsevat avustajia. Näin on ihan jokaisessa maassa, ja pidän kyllä hieman populistisena sitä keskustelua, mikä Suomessa on näiden avustajien osalta noussut.

16.06 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rinteen ja Marinin hallituksia on arvosteltu syystäkin valtiosihteereiden ja erityisavustajien määrästä. Merkille pantavaa on myös avustajakunnan kasvattaminen pääministerivaihdon yhteydessä.

Myös valittujen henkilöiden pätevyys ja kokemus ovat saaneet osakseen epäilystä. Ministeriössä lainvalmistelutyö lepää pitkälti virkamiesten hartioilla. Erityisavustajan perehdyttäminen vie myös virkamiesten työaikaa. On myös ymmärrettävää, että suomalaisia ärsyttää hallituksen käsistä karannut avustajabudjetti, aivan kuten edustaja Peltokangas toteusi.

Aiemmat hallitukset ovat selvinneet huomattavasti pienemmällä avustaja-armeijalla. Suomen EU-puheenjohtajakausi on ohi, joten silläkään ei voi perustella avustajien määrää. Kysynkin nyt asianomaiselta ministeriltä: mitkä ovat ne konkreettiset saavutukset, jotka olisivat jääneet saavuttamatta ilman näin valtavaa valtiosihteerien ja erityisavustajien määrää? Nyt käytännön esimerkkejä siitä tiskiinkin, arvon ministeri, niin että tavalliset veronmaksajat voisivat ymmärtää, mitä hyötyä on [Puhemies koputtaa] kalliista avustajakunnasta. [Puhemies: Aika! — Vilhelm Junnila: Ei mitään! — Leena Meri: Nyt konkretiaa!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2020 vp

16.07 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pyysitte konkreettista esimerkkiä. Voin sellaisen antaa, ja se on asia, josta tälläkin viikolla ollaan tässä salissa käyty keskustelua. Olemme antaneet eduskunnalle esityksen 0,7:n hoitajamitoituksesta, joka on erittäin tärkeä, tarpeellinen uudistus [Oikealta: Tunnin työ!] tässä yhteiskunnassa, niin että meidän ikäihmisemme tulevat ihmisarvoisella tavalla hoidetuiksi.

On kuitenkin käynyt ilmi, kuten hyvin myös tiedämme, että tähän ei olla osattu varata hallitusohjelmaneuvoittelussa riittävästi resursseja, ja sen vuoksi tammikuussa olemme käyttäneet tuntikaupalla aikaa tämän kokonaisuuden arviointiin. [Sari Sarkomaa: Leikkauslistojen tekemiseen!] Meillä ovat niin ministerien talouspoliittiset erityisavustajat kuin ryhmärit olleet tekemässä työtä, etsimässä kompromissia, [Paavo Arhinmäki: Kokoomus vastustaa 0,7:ää!] ja yhdessä olemme neuvotelleet siitä, että saamme uskottavasti kehyksen sisältä löydettyä tämän hoitajamitoitukseen vaadittavan rahoituksen, ja olemme löytäneet sen. [Kalle Jokinen: Ette ole!] Voin sanoa, että tähän työhön, mikä esimerkiksi tämän kokonaisuuden perkaamiseen on mennyt, ja siihen työhön, mitä olemme yhdessä hallituspuolueiden kanssa tehneet, on kulunut [Puhemies koputtaa] aikaa, siihen on kulunut resursseja, ja on ollut erittäin hyvä, että meillä on ollut osaavia, [Puhemies: Aika!] päteviä ihmisiä tässä kokonaisuudessa mukana. [Olli Immonen: Kavereita!]

16.08 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ymmärrämme, että tämä hallitus tarvitsee paljon avustajia. 0,7:n hoitajamitoitus on tervetullut, mutta teidän avustajamitoituksenne on 4,3.

Te veitte, arvoisa hallitus, myös poliittiset virkanimitykset aivan uudelle tasolle sisäministeriön kohdalla. Ei poliittinen tausta saa tietenkään olla este valinnalle, mutta ei poliittisen taustan pidä olla myöskään tärkein pätevyyskriteeri. [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin!]

Nyt teillä, arvoisa hallitus, on pöydällä ehkä maamme yhden tärkeimmän virkamiehen, valtiovarainministeriön ykkösvirkamiehen, kansliapäällikön, valinta. Siellä on erinomaisia hakijoita, Suomen Pankin neuvonantajaa, VM:n korkeita virkamiehiä. Nyt kysyn teiltä, arvoisa valtiovarainministeri Kulmuni: Oletteko te pyytäneet oikeuskansleria selvittämään, voisitteko te avata tämän haun uudestaan, [Erkki Tuomioja: Miten tämä liittyy esitettyyn kysymykseen?] niin että siihen voitaisiin valita keskustalainen tai mielellään sosiaalidemokraatti tai muuten sopiva henkilö? [Puhemies: Aika! — Antti Kurvinen: Joku muukin kuin kokoomuslainen!] Oletteko pyytäneet oikeuskanslerilta tällaista selvitystä?

16.09 **Valtiovarainministeri Katri Kulmuni** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Heinoselle kysymyksestä. Valtiovarainministeriön kansliapäällikön tehtävä on todellakin ollut auki. Määräaikaan mennessä siihen tuli hakemuksia, ja näistä hakijoista olen haastatellut kaikki viisi pätevää. Prosessi on edelleen kesken, hakua ei avata, ja kyllä, olen myös oikeuskanslerin kanssa konsultoinut ja käynyt keskustelua siitä, että prosessi menee juridisesti oikein. [Timo Heinonen: Estikö hän avaamisen?]

16.10 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän kysymykseen sain aikaisemmin myös lehdistölle vastata. Kysehän on siitä, että tässä todella on kyseessä yksi Suomen vaikutusvaltaisimmista ja merkittävimmistä virkamiestehtävistä, joita meillä on, ja itse asiassa verrattain vähän tuli hakemuksia tähän tehtävään, kuusi kappaletta, joista nyt viisi on haastateltu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2020 vp

Jos katsotaan hakemuksien määriä esimerkiksi muihin kansliapäällikköpaikkoihin, ne ovat moninkertaiset, kymmeniä hakijoita, ja tähän vain kuusi. Tämä on yksi syy, minkä takia on selvitetty sitä, voisiko tätä hakua jatkaa, voisiko sitä avata uudestaan, niin että saisimme enemmän hakijoita, mutta kun olemme saaneet tästä asiasta myös oikeuskanslerilta selvitystä, olemme valtiovarainministeri Kulmunin kanssa yhdessä, yksituumaisesti todenneet tänä vuonna, että tätä hakua ei jatketa vaan näiden hakijoiden joukosta paras ehdokas valitaan. [Paavo Arhinmäki: Paras ehdokas ei kelpaa Heinoselle!]

16.11 Anna-Kaisa Ikonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Avustajia ilman muuta tarvitaan, jotta hallituksessa ministerit voivat keskittyä olennaisiin tehtäviin, mutta toisaalta, jos me katsomme sitä, mikä määrä on kohtuullista: itse toimin edellisessä hallituksessa viiden ministerin valtiosihteerinä, nyt tässä hallituksessa lähes jokaisella ministerillä on oma valtiosihteerin ja merkittävä määrä avustajia. [Paavo Arhinmäki: Ei ole jokaisella!] Tämä on jollain tavalla suhteeton määrä, ja haastaisin hallitusta siinä kohtuulliseen määrään.

Tähän yhdistettynä edustaja Heinosen kysymys siitä, että jos ylimmän johdon valinnat myöskin politisoituvat erittäin voimakkaasti, niin se on huolestuttava kehitys. Kysynkin hallitukselta: tunnistatteko te [Antti Kurvisen välihuuto] sen merkityksen, mikä on tällaisilla kriittisillä virkamiehillä, jotka pystyvät sparraamaan, rohkeasti haastamaan, tuomaan asiantuntemusta koko hallitukseen ja vähän laajemmankin näkökulman puolesta, ei aina pelkästään puoluepoliittisesti?

16.12 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä arvostan kyllä erittäin korkealle ja erittäin suuresti suomalaisten virkamiesten ammattitaitoa. Itselläni on kokemusta niin kuntapuolella virkamiesten kanssa työskentelystä kuin sitten täällä valtionhallinnossa, niin liikenne- ja viestintäministeriössä kuin nyt valtioneuvoston kansliassa ja tietenkin muutenkin, ja arvostan todella korkealle sitä työtä, mitä meidän erittäin hyvät, pätevät virkamiehet tekevät.

Mitä sitten tulee valtiosihteereiden tai avustajien määriin, niin olemme kertoneet jo aiemmin, että tämän hallituskauden kuluessa avustajien määrää kokonaisuudessaan arvioidaan, [Ben Zyskowitz: Vieläkö lisätään? — Paavo Arhinmäki: No jos on tarvetta!] mutta kun puhutaan valtiosihteereistä, niin mielestäni yksi näkökohta, mikä on hyvä myös huomioida, on se, että valtiosihteerin voi esimerkiksi sijaistaa ministeriä neuvostojen kokouksissa EU:ssa toisin kuin erityisavustajat, eli kun meillä ei ole varaministerijärjestelmää — joissakin maissa tällainenkin on, [Välihuutoja] Suomessa ei ole — niin meillä itse asiassa valtiosihteerit voivat toimia tarvittaessa ministerin sijaisena esimerkiksi juuri Euroopan kokouksissa. [Vilhelm Junnila: Lomaako te pidätte?]

16.13 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näiden valtiosihteereitten toimenkuva on jäänyt monella tapaa epäselväksi. [Kimmo Kiljunen: No se kerrottiin!] Tällä hallituksella on 15 poliittista valtiosihteerin, kun edellinen hallitus pärjäsi neljällä, [Vasemmalta: Ei pärjännyt! — Välihuutoja] ja muun muassa tasavallan presidentti Sauli Niinistö ja eduskunnan puhemies Matti Vanhanen ovat ottaneet kantaa näihin valtiosihteereitten määriin ja myöskin heidän asemaansa, ja samoin Sitrassa on pohdittu valtiosihteereitten tehtäväkuvaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2020 vp

OECD on hallinnon maa-arvioinnissa jo vuonna 2000 todennut, että tämä suomalainen järjestelmä valtiosuhteittain asemasta on omalla tavallaan epäselvä, ja suositellut myös sen selkeyttämistä. Olisin kysynyt hallitukselta: onko teillä tarkoitus jollakin tavalla nyt selventää tätä valtiosuhteittain asemaa ja myöskin heidän tehtävänkuvansa tämän vaalikauden aikana, ja tuleeko hallitus sitten kenties vähentämään näitten poliittisten valtiosuhteittain määrää? Samassa yhteydessä kysyisin vielä: pitääkö paikkansa, että nämä poliittiset avustajat [Puhemies koputtaa] maksavat puolueveroa puolueelleen, jota kautta kerryttävät sitten myöskin mahdollisesti [Puhemies: Aika!] vaalikassaa näille puolueille? [Ben Zyskowicz: Oi!]

16.14 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minulla ei kyllä ole tietoa tästä jälkimmäisestä asiasta, minkä esititte. [Juho Eerola: Olisiko jollain avustajalla?] En tiedä, onko jollakin puolueella tällainen käytäntö. Minulla ei ainakaan ole tällaisesta tietoa, enkä ole tällaista kuullut, että virkatehtävistä tai työtehtävistä varsinaisesti maksettaisiin puolueille jonkunnäköistä puolueveroa. Totta kai kansanedustajat varmasti tässä salissa maksavat myös puolueillensa puolueveroa. Voin kertoa, että esimerkiksi sosiaalidemokraattien kansanedustajat maksavat piireihinsä puolueveroa, [Perussuomalaisten ryhmästä: Se on eri asia!] taisi olla ainakin Pirkanmaan osalta 700 euroa vuodessa, mitä maksamme sinne. Me olemme poliittisia toimijoita, ja silloin maksamme omasta pussistamme tämän. Ei siitä jyvitetä valtiolta mitään rahoja puolueelle tätä kautta, vaan itse me sen vapaaehtoisesti maksamme omasta palkastamme. Ei tässä palkassa mitään sellaista lisäystä ole.

16.15 Mia Laiho kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitusta on perusteltua kritisoida runsaasta avustajamäärästä. Se voi tuntua teistä pieneltä asialta, mutta kun ajatellaan ihmisten palveluja ja niitten tarjoajia, niin esimerkiksi 5 miljoonalla, mikä on erotus edellisen vaalikauden hallituksen sisältämään avustajamäärään, saataisiin yli sata sairaanhoitajaa ja lähihoitajia huomattavasti enemmän. Samoin eilen käsiteltiin sosiaalihuoltolain muutosta, jossa te olette ottamassa terveystutkimuksesta, yliopistotasoisesta terveystutkimuksesta leikkaamassa 4 miljoonaa euroa. Eikö ole tärkeää tutkia syöpää, viedä syövänhoidon kehitystä eteenpäin, muun muassa? Jos tämä hallitus ei ole valmis satsaamaan meidän tutkijoihin ja meidän korkeatasoiseen lääketieteelliseen tutkimukseen, niin kyllä me aika nopeasti tulemme matalalle täältä ja emme pysy kehityksen kärjessä.

16.16 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kyllä alkaa menemään tässä salissa aika paksuksi tämä keskustelu avustajista. [Oikealta: Hävettääkö?] Tämä hallitus on lisännyt osaamisen, koulutuksen, sivistyksen ja tutkimuksen määrärahoja sadoilla miljoonilla euroilla. Tämä hallitus on omassa budjetissansa panostanut koulutukseen, osaamiseen ja tutkimukseen pitkästä ajasta. Suomessa on leikattu koulutuksesta viimeiset hallituskaudet. Tämä hallitus on suunnan kääntänyt ja hallitusohjelmassaan sen linjan ottanut, että me haluamme panostaa suomalaiseen osaamiseen, suomalaiseen koulutukseen ja suomalaiseen tutkimukseen, ja pidämme tätä erittäin suurena arvona. [Kokoomuksen ryhmästä: Ei näy tekoja!] Se, että tehdään tämänkaltaisia yhtäläisyysmerkkejä, minun mielestäni kyllä kertoo enemmän kysyjästä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ne ovat valintoja!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2020 vp

16.17 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Onhan tämä hiukan erikoista, kun kuuntelee edustaja Heinosen puheenvuoroa, että valitaan kuka valitaan, kunhan kokoomuslainen valitaan. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Eihän sitä voi ymmärtää, että tällaisella härskillä puheenvuorolla tässä salissa... Toivon, että pääministeri vastaa siihen, että eikö niin ole, että pätevin valitaan tehtävään, oli puoluekanta mikä tahansa. [Paavo Arhinmäki: Kokoomuslainen ei ole aina pätevin!]

Sinänsä oppositio nostaa erittäin tärkeän ajatuksen siitä, että millä huolehditaan toisaalta hallituksen ja toisaalta opposition valmistelun suhteesta. Tässähän nyt on myönnettävä, että hallituksella on suurempi voima valmistelussa kuin oppositiolla. [Eduskunnasta: Ja ero on kasvanut!] Millä pystytään huolehtimaan siitä, että myös oppositio saa painoarvoa ja apua valmisteluunsa, jotta myös oppositiossa nostetut asiat ovat hyvin valmisteltuja ja perehdyttyjä, eivätkä ne ole tällaisia kuin edustaja Heinosen esittämät syytökset? [Välihuutoja]

16.18 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näin se on. Meillä on monia paikkoja tällä hallituskaudella virkamiespuolella auki. On kansliapäällikköpaikkoja auki ja on monia muitakin virkapaikkoja auki. Kyllä näissä aina, totta kai, menetellään sillä tavalla, että pätevät ihmiset tulevat valituksi ja prosessuaalisesti menettelyt ovat moitteettomat. Sen vuoksi myös esimerkiksi oikeuskanslerin kanssa käydään vuoropuhelua, että varmasti kaikki menee sääntöjen ja kirjojen ja kansien mukaan oikein. Tämä on, totta kai, tärkeää. Mutta se on juuri näin, että ei hallitus tietenkään automaattisesti valitse esimerkiksi kokoomuslaisia toimijoita joillekin paikoille. [Vilhelm Junnila: Toveri tai kepuli!] Varmasti näin ehkä kokoomuksen valta-aikana on sitten toimittukin. Itse haluan uskoa siihen, että meidän osaavat ministerit esittelevät pätevimmät hakijat niille paikoille, jotka ovat auki.

Mitä tulee tähän kysymykseen myös opposition resursseista, niin tällä hallituskaudellaan puoluetukea on nostettu, [Puhemies koputtaa] ja tiedämme, että siitäkin saa isoja uutisotsikoita aikaiseksi, mutta se on sellainen tuen muoto, joka myös oppositiopuolueisiin kohdistuu ja varmistaa sen, että demokratiassa voivat puolueet toimia mahdollisimman hyvin ja täällä oppositio myös hallitusta haastaa. [Paavo Arhinmäki: Kokoomus on niin totunut poliittisiin virkanimityksiin itsensä kohdalla, että olettaa muidenkin toimivan niin!]

16.20 **Hilkka Kemppi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Avustajamäärä ei varmasti ole pienimmästä päästä, mutta ei ole kyllä ongelmienkaan määrä. Olen ihmetelty useaan otteeseen, kun täällä salissa on kuitenkin ennen minua edistetty jo 15 vuotta soteuudistusta, pyritty kymmenen vuotta viemään perhevapaaudistusta maaliin ja puhuttu yli hallituskauden verran hoitajamitoituksen edistämisestä, ja nyt, hyvät ystävät, nämä asiat menevät eteenpäin. Hallitus on vihdoinkin päässyt eteenpäin perhevapaaudistuksen kanssa, joka on erinomainen luonteeltaan. Hallitus on myös edistänyt hoitajamitoitusta, josta olemme käyneet laajan keskustelun. Ja sote-uudistus: tänään julkaistu kuntaraportti kertoo, että sote-uudistus, jos joku, on tässä talossa tärkeä, [Arja Juvonen: Mitä te kysytte?] ja joka ikinen tässä talossa ja eduskunnassa istuva tietää, että vaatii kovaa keskustelua ja taustatyötä, jotta saamme vietyä soten maaliin — tällä hallituskaudella ja tämän vuosikymmenen alussa. [Puhemies: Kysymys! — Perussuomalaisten ryhmästä: Kysymys! — Sari Sarkomaa: Kysymys on, milloin sote-uudistus tulee eduskuntaan!] Toivon, että ministeri avai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2020 vp

si hieman tätä sote-uudistuksen tilannetta ja tarvetta myös valmistelun osalta, että miten saamme sote-uudistusta [Puhemies koputtaa] vietyä voimallisesti maaliin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Tässä en huomannut kysymystä nyt laisinkaan. — Pääministeri.

16.21 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru, joka vastaa sote-uudistuksen valmistelusta, ei valitettavasti tänään ole paikalla — hän on Brysselissä käsittelemässä EU:n terveysministerien kanssa tätä koronaviruksen tilannetta. Hän on siellä keskusteluissa, mutta voin toki todeta, että itsekkin viimeksi eilen olen käynyt sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön virkamiesten kanssa ja myös valtiosihteerin kanssa läpi tätä tilannetta, missä vaiheessa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus menee. Haluamme totta kai, että tämä saadaan pikaisesti ja huolellisesti valmisteltua niin, että eduskunta tämän esityksen saa käsiteltäväksensä, ja sitten, että se valmistelu on myös huolellinen, niin että emme esimerkiksi törmäisi perustuslakiongelmiiin, joiden kanssa olemme valitettavasti olleet tekemisissä aiemmilla hallituskausilla. Eli sote-uudistus etenee, siinä tehdään laajaa, hyvää yhteistyötä ja kuunnellaan asiantuntijoita erittäin herkällä korvalla, ja pyrimme saamaan nyt tällä hallituskaudella tämän erittäin ison ja vaativan kokonaisuuden maaliin.

16.22 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pyysin puheenvuoron sen vuoksi, että edustaja Laiho esitti äsken paikkansapitämättömän väitteen siitä, että hallitus leikkaisi terveydenhuollon tutkimuksesta 4 miljoonaa. Sehän ei pidä paikkaansa. Olin itse näistä rahoista hallitusneuvotteluissa neuvottelemassa, ja haluan oikeasta, että tämä 4 miljoonaa on uusi avaus, joka on tarkoitettu sosiaalihuollon tutkimukseen, ja sen tarkoitus on tukea sote-integraation tutkimusta, jota Suomessa ei laisinkaan tehdä. Tämä ilmeni siis viime vaalikaudella: kun käsitelimme tätä kokoomuksen markkinasote-pakettia valiokunnassamme, niin tuli hyvin ilmi se, [Timo Heinonen: Ei, kun se oli keskusta, eikö ollut?] että on suuri puute, että ensinnäkään sosiaalihuollon palveluita ei Suomessa tutkita ja toiseksi sote-integraatiota ei tutkita. [Jani Mäkelä: Asiaan!] Eli hallitus tekee tässä kyllä erinomaisen linjauksen, ja tämän voi varmasti pääministeri halutessaan vahvistaa, että sote-integraatioon voidaan tätä 4:ää miljoonaa käyttää ja se ei ole terveydenhuollon tutkimuksesta pois.

16.23 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valitettavasti en aivan näin yksityiskohtaisesti tätä kyseistä asiaa tunne. [Timo Heinonen: Olikohan se sitten totta?] Varmasti ministeri Kiuru pystyisi avaamaan tätä asiaa paljon tarkemmin. Voin tähän perehtyä ja toimittaa jälkikäteen edustajalle, totta kai, tästä lisää tietoa ja vaikka koko eduskunnalle, jos näin toivotaan.

16.23 **Jussi Halla-aho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Marinin hallituksen ohjelmassa luvataan aktiivisia toimia vaikeasti työllistyvien ryhmien auttamiseksi. Mediassa julkaistujen tietojen mukaan huomattava osa edellisissä vaaleissa pudonneista kansanedustajista ja jopa ministereistä roikkuu edelleen sopeutumisrahalla. Pudonneet poliitikot ovat kiistatta vaikeasti työllistyvä ryhmä. Siinä mielessä hallitus kyllä toteuttaa ohjelmaansa palkkaamalla sellaisia valtiosihteeiksi ja erityisavustajiksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2020 vp

Mutta onhan tämä vähän irvokasta, jos vakavasti puhutaan. Päätöksiä tehdään pimittäen ja suhmuroiden, esimerkkeinä Postin ja al-Holin tapaukset. [Veronika Honkasalo: Miten niin?] Kavereita värvätään hillitolpille veronmaksajan rahalla, ja puoluetukiin tehdään roima korotus. Onko tämä nyt uuden ajan politiikkaa, pääministeri Marin? [Eva Biaudet: Ainakin uuden ajan puhetyyli!] Onko tavoitteena tehdä Suomesta Välimeren maa sekä julkisen talouden että poliittisen kulttuurin osalta?

16.25 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kysymys siitä, kuka voi esimerkiksi valtiosihteerinä toimia ja kuka ei: Otetaan yksi konkreettinen esimerkki, jos sallitte, ja uskon, että tämä henkilö ei tästä pahastu. Esimerkiksi valtiosihteerinä tällä hetkellä toimiva Kimmo Tiilikainen. Hän on pitkän linjan kansanedustaja, hän on toiminut ministerinä useissa hallituksissa, hänellä on varmasti aivan ainutlaatuinen osaaminen — onko teidän näkemyksenne se, että tällainen henkilö tällaisella ansioluettelolla, tällaisella osaamisella ja tällaisella kokemuksella ei voisi toimia paikalla, jolla hänen tehtävänsä on juuri esimerkiksi sijaistaa ministeriä. [Välihuutoja oikealta] Sijaistaa ministeriä ja johtaa poliittista valmistelua ministerin ohjeiden mukaisesti.

Itse en ymmärrä tätä keskustelua enkä tätä näkökulmaa. Itse arvostan kyllä sitä työtä, jota tässä salissa kansanedustajat tekevät, jota ministerit tekevät. Minä arvostan korkealle sitä osaamista, jota tässäkin salissa on, ja minun mielestäni ei ole meidän, tämän eduskuntasalin arvostuksen mukaista, [Puhemies koputtaa] että me itse vähättelemme täällä sitä osaamista, jota meidän keskuudessamme on. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

16.26 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kokoomus on ollut viimeisen 32 vuoden ajasta 28 vuotta hallituksessa, ja ilmeisesti heille on sinä aikana muodostunut itsestäänselvä ajatus siitä, että kaikki virkanimitykset, joita he tekevät, ovat poliittisia virkanimityksiä. Nyt tätä ajatusta vasten edustaja Heinonen täällä peilaa niin, että kaikki muutkin toimivat niin kuin kokoomus toimii, ja ilmeisesti järkytys on ajatus siitä, että joku muukin kuin kokoomuslainen voisi olla osaava ja pätevä. [Kokoomuksen ryhmästä: Höpö höpö! — Kalle Jokinen: Esimerkkejä!]

Arvoisa puhemies! Ei ole tietenkään suosittua puolustaa [Hälinää — Puhemies koputtaa] hyvää valmistelua ja avustajakuntaa, mutta haluan muistuttaa, että viime kaudella meillä oli yksi ministeri, jolla ei ollut yhtään avustajaa, ministeri Berner. Hänen tärkein saavutuksensa on taksiuudistus. Luulen, että aika moni kansalainen, joka nyt seuraa taksiuudistuksen jälkiä, ajattelee, että olisi ehkä ollut parempi, että olisi kuitenkin ollut edes yksi [Puhemies: Kysymys!] avustaja. Kysynkin pääministeriltä: onko kansalaisten kannalta parempi, että asioita valmistellaan huolellisesti vai niin, että tehdään hätiköidysti sen vuoksi, [Puhemies koputtaa — Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] että ei saataisi opposition kritiikkiä niskaan?

16.27 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa kansanedustaja! Kun minä katson tätä kokonaisuutta — enkä nyt lähtisi mielelläni ollenkaan mukaan ehkä tällaiseen keskusteluun, jota tässä on nyt viime kuukaudet harjoitettu — niin jos katsotaan kokonaisuudessaan, niin totta kai se on itsestäänselvää, että ministereillä ja hallituksella pitää olla tukenansa ja apunansa erityisavustajia ja myös valtiosihteereitä. Minun mielestäni on paljon tärkeämpää se, mitä hallitus tekee, minkälaisia päätöksiä se tekee. On hyvä, että hallituspuolueilla on resursseja niin, että eri näkökulmia ja asioita voidaan yhteensovittaa, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2020 vp

että sitten ne tärkeät asiat, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, perhevapaaudistus, vanhustenhoidon tilan parantaminen, ylipäättänsä ne asiat, joista me olemme ihmisille vaaleissa puhuneet ja joita me haluamme edistää, etenevät, ja ihmisten oma arki muuttuu vähän paremmaksi, ja sitten vältetään ne karikot ja ne kohdat, joissa olisi ehkä ollut hyvä, että oltaisiin käytetty enemmänkin valmistelu-aikaa, enemmänkin keskustelu-aikaa ja varmasti varmistettu se, [Puhemies koputtaa] että jokainen esitys, joka eteenpäin menee, on laadukas, hyvä ja kansalaisten edun mukainen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Mennään vielä alkuperäisen kysymyksen esittäjälle, edustaja Peltokankaalle.

16.28 **Mauri Peltokangas ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministerin poukoilevat vastaukset on kuultu. Meille kaikille on siis selvää, että toverillinen avustajamäärärahojen lähes tuplaaminen on ok vihervasemmistolaisen aatteen edessä. Tämä sotii vahvasti kansan oikeustajua vastaan, ja me perussuomalaiset tulemme jatkossakin vastustamaan tällaista suhmurointia. Onneksi kuitenkin kerroitte nyt, arvoisa hallitus, että mielestänne tällainen toiminta on hyväksyttävää. Ei taida olla sellaista asiantuntijaa, joka sanoisi, että valtion kannattaa lisätä menojaan juuri poliittisten avustajien palkkaamiseksi. Ei liene myöskään paljon niitä kansalaisia, jotka kannattavat tällaista toimintaa.

Me perussuomalaiset haluamme tehdä oikeudenmukaista ja moraalisen tarkastelun kestäväää talouspolitiikkaa. Sitä haluaa myös kansa. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Milloin te aloitate tämän työn säästämällä toveripalkkauksista? [Jukka Gustafssonin välihuuto]

16.29 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä salissa on kyllä peräänkuulutettu ja kysytty monta kertaa sitä, mikä se perussuomalaisten talouspolitiikka on tai mitkä ovat perussuomalaisten keinot parantaa työllisyyttä. [Vilhelm Junnila: Vastatkaa kysymykseen! — Leena Meri: Väistelette kysymystä!] Paljon on puhuttu, mutta niitä konkreettisia vaihtoehtoja, joita on myös opposition tehtävä esittää, on tässä salissa aika harvoin kuultu. Eli kyllä minäkin haluaisin tietää, mikä se perussuomalaisten talouspolitiikka ihan konkreettisesti on. [Sami Savio: Emme ole vielä hallituksessa!]

Tämä hallitus tekee laadukasta lainvalmistelua. Se tekee huolellista valmistelua, ja se vie eteenpäin niitä asioita, jotka parantavat tavallisten ihmisten arkea ja elämää. Näitä päätöksiä olemme tehneet, ja näitä päätöksiä me tulemme tekemään.

Olen myös kertonut aiemmin sen, että hallituskauden kuluessa avustajien määrää tarkastellaan, [Sebastian Tynkkynen: Että nostetaan!] ja pidän todennäköisenä sitä, että ainakin sosiaalidemokraattien osalta avustajien määrää myös lasketaan. [Leena Meri: Onko tämä lupaus?] Tämän olen kertonut, ja näin varmasti myös toimimme. [Eduskunnasta: Nauhalle meni!]

Kysymyksen käsittely päättyi.